

sche, bacteriologische en therapeutische gegevens" ! Geachte collega, de overgevoeligheid is geen principe, *het is een feit*. En feiten strijden nooit met andere gegevens, of die gegevens moeten fout zijn.

VAN LEEUWEN eindigt met de opmerking, dat dit principe (?) den ernstigen aard van het asthma zou onderschatten en tot consequenties zou voeren, die den asthmalijder niet ten goede zouden komen.

Ik stel hier tegenover, dat door de oudere opvattingen de asthmapatiënt aan zijn lot overgelaten werd of mishandeld met morphine, belladonna en andere vergiften, of met operaties aan den sympathicus, ja zelfs aan den vagus, terwijl eerst door een zuivere en logische toepassing van de gegevens, die ons de studie der overgevoeligheid bij den asthmapatiënt geeft, een zeer groot aantal beklagenswaardige patiënten zijn kunnen worden geholpen.

Amsterdam, 6 Mei 1928.

W. KREMER.

OVER DE WAARDE DER BLOEDGROEPEN.

Wie in het nieuwe boek van HIRSZFELD 1) en ook in andere boeken zoekt naar pogingen, die in het werk gesteld zijn om in te lichten over het wezen der agglutinatie, die zal een neiging vinden om serologische vraagstukken zooveel mogelijk fysisch-chemisch te behandelen. Deze neiging getuigt niet van simplicitéit; zij behoort te zijn een eigenschap der serologen, enkele geloovigen uitgezonderd, want „la présentation du sujet sous les termes de la nomenclature hypothétique d'EHRLICH avec des conceptions pittoresques dénuées de sens chimique, exerça peut-être quelque influence en satisfaisant certains esprits qui croyaient saisir les principes, alors qu'ils n'entendaient que l'hypothèse". Deze aanhaling ontleen ik aan een boek (van 1928) over „les Aspects chimiques de l'Immunité" 2). Dit boek staat vol verwijzingen naar de scheikunde; een der meest toepasselijke vond ik op bldz. 190: „les bactéries normales se comportent comme des suspensions minérales dont chaque particule est protégée par une membrane albuminoïde qui empêche leur précipitation par les solutions de sels alcalins." In een ander hoofdstuk leest men, dat bepaalde onderzoekers meenen „que l'agglutination par les acides serait même plus étroitement spécifique que l'agglutination par les immunsérums.

Ook in dit boek blijkt dat men onder gelijkwaardigheid iets anders verstaat dan vergelijkbaarheid. Een vergelijking wordt gemaakt met het levende dier aan den eenen kant en aan den anderen kant „le plus complexe de tous les composés chimiques connus: les prothéines". Het eenige middel om deze vergelijking te vereenvoudigen is eiwitstoffen te gebruiken van zooveel mogelijk bekende samenstelling, in plaats van „ces mélanges à complexité désespérante tel que le serum sanguin."

In het hoofdstuk over „Chemische Charakterisierung isoagglutinabler Substanzen des Menschenblutes" in het nieuwe boek van HIRSZFELD besluit deze, dat voor het tot stand komen van een agglutinatíe zou benodigd zijn „das Vorhandensein einer negativen Ladung des Stromas, positiven Ladung des Agglutinins und einer gewissen Salzmenge." Ook hier dus een toevlucht tot de scheikunde en tot zoover dan ook eenigszins begrijpelijk; in hetzelfde hoofdstuk over „Anti-A-Antikörper" lezend, moet men bekennen dat „l'ignorance, même voilée habilement d'une terminologie attrayante, reste l'ignorance".

Twee en meer theorieën kunnen bestaan omtrent eenzelfde vraagstuk, maar ik acht het buiten de genetica niet mogelijk, dat twee rekensommen van verschillende gegevens uitgaande dezelfde uitkomst hebben.

MENDEL'S geniale onderzoek legde niet den grondslag voor de erfelijkheids-wetenschap. Dit geniale werk schiep een nieuwe, uiterst vruchtbare werkhypothese en legde den grondslag voor de genetica, die ten onrechte met de erfelijkheids-

1) In vroegere publicaties komt deze naam voor als HIRSCHFELD.

2) Door H. GIDEON WELLS, vertaald en toegelicht door L. BOËZ.

wetenschap in haar geheel gelijk gesteld wordt. Naar aanleiding van een gen-hypothese, de genetica met de geheele erfelijkheidsleer gelijk te stellen, komt mij even ongegrond voor als naar aanleiding der mutatietheorie de geheele erfelijkheidsleer mutatica te noemen. Wel mag men op het werk van MENDEL voortbouwen, maar door twee dominanten tegenover één recessief aan te nemen, raakt men een fundament; met nadruk heeft MENDEL gewezen op het belang elke eigenschap afzonderlijk te beschouwen.

Volgens BAIS moet het mij bekend zijn, dat de vereenigbaarheid van bloed van geveer en ontvanger bepaald wordt door agglutininen van den ontvanger, hij bedoelt echter door afwezigheid van agglutininen van den ontvanger, want bloed AB, dat geen agglutininen heet te bevatten zegt men te behooren tot de groep der algemeene ontvangers. Waarom dit zoo moet zijn heeft niemand nog op bevredigende wijze uitgelegd; waarom bloed AB voor iemand van bloedgroep O gevaarlijker moet zijn dan O voor iemand van bloedgroep AB is nog niet verklaard. Wel zegt men, dat wanneer de chromocyten van den geveer door het serum van den ontvanger worden geagglutineerd, er bij den ontvanger eiwit in vrijheid wordt gesteld, maar dit eiwit is niet een soortvreemd eiwit en dus onschadelijk. Ook het spook der haemolyse wordt hier ten onrechte gevreesd; immers in isotonische vloeistoffen heeft agglutinatie geen haemolyse ten gevolge en het uitblijven van agglutinatie heeft dit gevolg evenmin.

Baarn, 8 Mei 1928.

I. VRIESENDORP.

(De redactie is van meening, dat dit onderwerp thans voldoende is toegelicht).

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ROME. — **Noodlottige proefneming.** *L'Avvenire Sanitario* bevat een bericht over een geval van vergiftiging van een patiënt, die zich had verzet tegen het innemen van poeders met sparteine, omdat deze hem naar zijn zeggen slecht bekwamen. De dokter, om hem aan te moedigen, nam zelf een van de poeders in, en ook de zoon van den zieke, ten bewijze, dat er geen kwaad bij was. Nu nam de zieke een tweeden poeder, waarop hij na korten tijd bezweek. De dokter en de zoon werden ook ziek, maar konden door snelle en krachtige hulp in leven worden gehouden. De justitie stelt een onderzoek in, of ook een te hooge gift was afgeleverd.

NEW-YORK. — **De Hollandsche „kininetrust”.** *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 14 April bevat het bericht, dat de „federal grand jury” den 30sten Maart een aantal personen en corporaties, op één na allen vreemdelingen, heeft veroordeeld wegens overtreding van de wetten tegen de trustvorming in verband met den verkoop van kinine. De prijzen waren omhoog gedreven en het aanbod van kinabast beperkt. En dan krijgen wij de onthulling, dat „het kina-bureau, een Hollandsch „concern”, wordt gezegd, de leiding in deze combinatie te hebben, en een contract te hebben met de planters van kinaboomen op Java, waardoor het te zeggen heeft over 90 pCt. van de wereldvoorraad van de bast. Dit contract loopt met dit jaar af en de actie van de grand jury zou de vernieuwing ervan onmogelijk kunnen maken.” De „grand jury” zou waarschijnlijk anders erover praten, als zij zelf eens ging kijken, of ten minste kennis wilde nemen van wat dr. MARINOTTI als afgevaardigde van de organisatie voor hygiëne van den Volkenbond na zijn bezoek aan Java van dit alles heeft gezegd, gelijk onze lezers in den vorigen jaargang (2de Helft, bldz. 746) hebben vernomen.

— **Instituut voor de studie der zonnestralen.** Het directorium van het Desert-Sanatorium van Zuid-Arizona heeft 250000 dollars bestemd voor een instituut voor het bestudeeren van de zonnestralen en hun uitwerking op levende wezens (*Journ Am. med. Ass.*, 14 April).